a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 145 Miercuri 29 Mai 1940
10 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

INSUFLEȚIREA APARATULUI DE STAT

Nu ne putem plânge că echipele noastre conducătoare, perindate dela unire încoace, au suferit de eclipsa spiritului reformator. Slavă Domnului! — n'a fost schimbare de guvern, n'a fost schimbare de titular la un minister, fără să fie însoțite de calabalâcul reformator respectiv. Nu mai pridideau nici mașina parlamentară, nici teascurile Monitorului Oficial, ca să facă față veleităților reformiste și organizatorice ale partidelor politice. Ani de zile am trăit într'o adevărată febră a reformismului legislativ. Tot ministrul ținea să-și aibă legată de trecerea lui pe la un departament sau altul legile lui, reformele lui capitale. Nici o mirare deci, că la ministerul instrucției publice, am avut aproape tot atâtea reforme ale învățământului (primar, secundar, universitar, profesional) câți titulari s'au perindat; la ministerul de interne cam tot atâtea reforme administrative, la cel de agricultură atâtea reforme de organizare și reorganizare a agriculturii, fără ca totuși numărul și repeziciunea alternării lor să fi mers în raport direct cu foloasele practice recoltate. De cele mai multe ori efectul lor rămânea numai pe hârtie și aceasta din două cauze esențiale: întâi, fiindcă cele mai multe nu porneau dela un examen realist al adevăratelor nevoi, limitându-se la o elaborare abstractă, adeseori savant construită, de spiritul biurocratic, cancelarist, al autorilor; în al doilea rând, fiindcă ministerele respective înseși, cu întregul aparat al organelor aplicative, sufereau de o lipsă de organizație, adecuată practic funcțiunilor pe care trebuiau să le exercite și mai ales de lipsa unui personal dinamic, de specialitate, anume pregătit ca, prin aplicarea unei reforme, să stoarcă de pe urma ei maximum de folosință în ordinea practică.

Datorită acestor cusururi, am izbutit să creiem, de pildă, o armată întreagă de agronomi, a căror prezență misionară în loc s'o întâlnim pe ogoare, în organizarea și dirijarea exploatărilor agricole și a întregei economii țărănești, am găsit-o plasată în funcțiunile comode ale serviciilor centrale; am izbutit să recrutăm absolvenți de școli inferioare și superioare de agricultură transformați în postulanți de slujbe administrative, ca și pe absolvenții școlilor și academiilor comerciale, pe cei ai „liceelor" industriale, etc. Și aceasta tocmai în perioada când necesitatea afirmării noastre în agricultură, în comerț, în meserii și industrii, devenise o problemă și un comandament categoric pentru noi.

Departamentele cu caracter economic au excelat prin organizația lor cu caracter exclusiv administrativ, în loc să fi fost pregătite ca centre active de inițiativă, de îndrumare, de organizare practică pe teren, a principalelor ramuri productive ale țării: agricultura, comerțul, industria, transporturile.

O schimbare în sensul adaptării serviciilor publice în genere la nevoile reale ale societății, cu maximum de folos pentru interesul obștesc și, în acest cadru general, o adaptare la realități, mai ales a departamentelor economice, însoțită de pregătirea tehnică și dinamică a personalului competent, cu organizări de oficii statistice și de studii, care să aibă fișa monografică documentară, la zi, pentru orice problemă din resortul respectiv, devenise de mult indispensabilă și tocmai de aceea suntem bucuroși să semnalăm prefacerile lăudabile realizate în această direcție în ultimul timp, la ministerele economiei naționale, finanțelor, agriculturii, transporturilor, după cum suntem bucuroși să semnalăm dispoziția și pornirea aproape generală în ce privește imboldul practic și dinamic ce cată a se imprima aparatului nostru de stat, cum și factorului uman pe care se sprijină. Numai în chipul acesta reformele bune nu vor mai rămânea zadarnice, ci se vor transforma în unelte vii de prefacere și ridicare a întregei comunități naționale.

SĂPTĂMÂNA INTERNAȚIONALĂ

Deși faptele militare au format și în cursul săptămânei expirate obiectul atențiunei generale, totuși au fost și pe planul politic internațional fapte de o reală importanță atât prin consecințele lor imediate cât și prin cele mai îndepărtate dar ușor de prevăzut. Și nu se poate tăgădui că cele mai multe din ele, dacă nu toate, sunt sau urmări ale faptelor de arme sau în directă legătură cu evoluția acestora.

Vom nota aci pe cele mai de seamă dintre aceste fapte cu caracter politic.

Atitudinea Italiei a fost desigur pe primul plan. Discursul rostit de contele Ciano la Milano, a adus precizări cari au pus în lumină aspirațiile Italiei și hotărârea ei de a le îndeplini. Ministrul de externe italian a vorbit de drepturile Italiei „stat Suveran, în domeniul terestru aerian și maritim; de necesitatea de a realiza până la urmă aspirațiile Italiei care sunt naturale, fiindcă sunt echitabile și indispensabile vieții țării prin voința de a menține la înălțime prestigiul Italiei ca mare putere activă, răsboinică și fascistă care înțelege să rămână credincioasă angajamentelor sale și împreună cu acestea celui mai înalt destin al său". Contele Ciano a adăugat, tot ca o precizare a atitudinei viitoare a Italiei, că „cuvântul de ordine va veni din partea Ducelui care e singurul șef în timp de pace și de război".

Nu se poate tăgădui claritatea acestor declarațiuni. Dealtfel comentatori autorizați ca d-nii Virginio Gayda și Giovani Ansaldo au adăugat că acest discurs înseamnă că „Italia nu pote rămâne în afară de război".

După discursul din Milano, contele Ciano a plecat în Albania, unde a avut o primire călduroasă și de unde s'a înapoiat ieri.

Trebue notat în acelaș timp că vasele italiene „Rex" și „Conte de Savoia" au trecut prin Gibraltar fără a mai fi supuse controlului. Faptul a fost subliniat întrucât el s'a petrecut în momentul când voci autorizate italiene protestau contra „vexațiunilor" pe cari controlul aliaților le fac flotei italiene. Pe de altă parte un comunicat al ministerului războiului economic britanic arată că directorul contabilității care a participat la Roma la reuniunea comitetului permanent anglo-italian pentru chestiunile privitoare la controlul contrabandei s'a înapoiat la Londra și a declarat că propunerile italiene în legătură cu această chestiune „oferă o bază cât se poate de satisfăcătoare pentru un acord". Reprezentanții italieni și britanici lucrează la Roma la redactarea amănuntelor.

In legătură cu aceași chestiune a atitudinei Italiei, trebue menționată hotărârea luată de Casa Albă de a nu se publica nici textul mesajului d-lui Roosevelt către d. Mussolini, nici răspunsul Ducelui către președintele Statelor Unite.

Intre timp a fost aniversarea pactului italo-german, cu care prilej Regele-Impărat a decorat pe mareșalul Goering „unul din cei mai călduroși și activi partizani ai acestui pact" cu colanul ordinului „Anunciadei" cea mai mare decorație pe care o poate acorda Suveranul Italiei.

Cu prilejul acestei aniversări, printre alte manifestări, cum a fost de pildă recepția dela ambasada Italiei din Berlin, trebue relevate articolele apărute atât în presa italiană cât și în cea germană și cari subliniau tăria legăturilor dintre cele două țări.

Mai notăm un articol apărut în „New-York Times" în care se spune că Italia ar renunța la război în următoarele condițiuni: 1) Predarea Maltei; 2) Control asupra Tunisului; 3) Predarea canalului de Suez și 4) Predarea Somaliei franceze. Afirmațiile ziarului american n'au primit însă nici o confirmare oficială.

In ce privește politica Italiei în Balcani, ziarul „Vreme" din Belgrad a publicat o corespondență din Roma, arătând că Italia nu urmărește nici un gând agresiv și că ea înțelege să urmeze politica de până acum stabilită pe acordurile ce le are în această regiune.

Numirea d-lui Charles Roux, fost ambasador al Franței pe lângă Sft. Scaun, ca secretar general la ministerul de externe în locul d-lui Leger e pusă de unii în legătură cu politica aliaților față de Italia.

La Roma cu prilejul sărbătorirei zilei gimnasticei naționale a fost ieri la „Forum Mus-

(Continuare in pag. 2-a)

„ITALIA ESTE ALĂTURI DE GERMANIA CARE LUPTĂ CONTRA INAMICULUI COMUN"

Declarațiile d-lui ministru Farinacci la Florența

Florența, 26 (Rador). — Agenția „STEFANI" transmite:

Cu prilejul reuniunii voluntarilor din Toscana pentru inaugurarea „Casei voluntarilor din batalionul Florența", d. Roberto Farinacci, ministru de stat, a rostit o cuvântare, în care după ce a subliniat că reuniunea se ține în momentul cel mai acut al războiului, a declarat că trebue adus la cunoștința lumii întregi că italienii jubilează de victoria germanilor.

D. Farinacci a continuat: „D. Mussolini, întotdeauna profet, a prevăzut încă de acum patru ani evenimentele de azi și a dat un avertisment demo-plutocraților. Mai târziu a făcut tot ce i-a stat în putință la Muenchen și după aceia pentru a evita tuturor vărsare de sânge și nenorocire, a indicat modul în care trebuesc soluționate problemele cari făceau ca în Europa să domnească neliniștea și agitația.

Dar vocea d-lui Mussolini nu a fost ascultată la Londra și Paris".

După ce a amintit că încă din 1920 internaționala evreiască a început să se pregătească de răsboi, d. Farinacci a spus că Danzigul și Coridorul polonez nu au constituit decât pretexte.

Anglia a căutat să închidă Italiei calea spre mărire și spre justa ei expansiune, care ar fi consolidat pacea în Mediterana.

D. Farinacci a amintit apoi că Franța a fost întotdeauna, înainte și după 1914, dușmanul crud al Italiei. „In 1849 Franța a sprijinit puterea temporală a Papilor, nimicind republica romană a lui Mazzini; în 1867 s'a ridicat la Mentana contra lui Garibaldi; în 1896 a atâțat și înarmat pe Negusul Menelik împotriva italienilor; în 1918 a trimis arme și muniții turcilor; în 1919 a oprimat și rănit pe cetățenii din Fiume; în 1921, în Silezia superioară, a luptat contra soldaților italieni cari asigurau ordinea și pacea în conformitate cu tratatul din Versailles; în 1935, după ce dase la Stresa aprobarea sa tacită, s'a declarat împotriva campaniei din Etiopia, nu numai aplicând sancțiunile dar trimițând și arme, muniții și ofițeri lui Selassie; în 1937 și 1938, în Spania, Franța s'a bătut contra legiunilor italieni cari luptau împotriva comuniștilor.

In 1940, d-nii Reynaud, Daladier și Chamberlain au întocmit un proect al viitoarei hărți a Europei, în care Italia era condamnată la umilire și mutilare".

D. Farinacci a reamintit apoi repetatele „niciodată" cu cari au fost întâmpinate aceste acțiuni și a afirmat că italienii au acum revoluția lor, adică rațiunea lor, misiunea lor, civilizația lor, și că locul Italiei este „alături de eroica Germanie a d-lui Hitler, care luptă contra inamicului comun".

OFIȚERI SUPERIORI ITALIENI IN AUDIENȚĂ LA D. MUSSOLINI

Roma, 26 (Rador).— Agenția „Stefani" transmite:

In prezența mareșalului Graziani și a subsecretarului de stat al ministerului de răsboi, d. Mussolini a primit pe generalii Grossi și Guzzoni, comandanți de armată, pe generalul Bergna, subșef al statului major pentru apărarea teritorială antiaeriană, pe generalul Rossi și locot-colonelul Piacentini, ambii de pe lângă biroul mobilizării din ministerul de război.

Tot în prezența amiralului Graziani și a subsecretarului de stat al ministerului de răsboi, Ducele a primit pe academicianul Giordani și pe senatorul Bocciardo, făcând parte din administrația societății „Terni", pe amiralul Arturo Ciano, făcând parte din administrația societății „Odero" și pe inginerul Rocca, aparținând societății „Ansaldo", cărora le-a dat dispoziții pentru realizarea programului suplimentar de fabricare a artileriei.

O MANIFESTAȚIE RĂZBOINICĂ LA ROMA

Roma, 26 (Rador).— Agenția „Stefani" transmite:

In „Forum Mussolini", în prezența d-lui Mussolini, tineretul Lictorului a sărbătorit ziua gimnasticii naționale.

Au asistat misiunea de amiciție trimisă de Japonia, ambasadorul Reichului un reprezentant al ambasadei Spaniei, elevi albanezi și o mare mulțime.

Exercițiile, care au fost mult admirate de cei prezenți, s'au încheiat cu o defilare.

A fost apoi o măreață manifestație răsboinică. Au apărut placarde cu inscripții „Răsboi! Răsboi!" și „Duce vrem să mergem cu tine". S'a auzit apoi țăcănitul mitralierelor și bubuitul tunurilor.

La sfârșitul manifestației, Ducele a adus laude tinerilor studenți pentru modul perfect în care au fost executate exercițiile gimnastice.

Aviația germană a atacat aerodromuri pe coasta Angliei

Berlin, 26 (Rador).— Agenția „D. N. B." comunică de pe front:

Profitând de noua sa poziție avantajoasă, aviația germană a atacat pentru prima dată, numeroase aerodromuri în estul și sudestul Angliei.

Din momentul în care numele orașelor Calais și Dover au apărut alături în comunicatul militar german, era de așteptat o iminentă extindere importantă a ostilităților, pe Insulele Britanice.

Aviația germană a bombardat mai multe aerodromuri de peste canalul Mânecii, de unde după toate probabilitățile veneau unele din avioanele britanice cari bombardau în fiecare noapte regiunile occidentale ale Germaniei.

De altfel, englezii au primit lovituri grele pe continent și vor mai primi și altele, dat fiind că ei nu au reușit să repatrieze corpul lor expeditionar. Cu puțină tragere de inimă au luat parte forțele engleze la luptele armatei încercuite, care se apără contra atacurilor concentrice ale germanilor.

Inaintarea germană se desfășoară rapid, aprovizionarea trupelor cu benzină și muniții făcându-se în mod regulat, pe baza unui plan întocmit din vreme cu cea mai mare grije.

DELA 1 IUNIE ESTE OPRITĂ CIRCULAȚIA AUTOMOBILELOR IN ITALIA

Roma, 26 (Rador). — Corespondentul agenției D N. B. transmite:

O ordonanță oficială interzice cu începere dela 1 Iunie circulația automobilelor în întreaga Italie.

Un accident de autocar in Finlanda

17 MORȚI

Helsinki, 26 (Rador). — In regiunea Abo un accident de autocar a provocat moartea a 17 persoane.

Accidentul se datorește nefuncționării frânelor.

Autocarul care mergea pe șoseaua care leagă Abo de Satava, s'a îndreptat deodată spre o prăpastie.

Șoferul a încercat în ultimul moment, după ce și-a dat seama că frâna nu mai funcționează, să conducă autocarul spre o barieră.

Autocarul izbindu-se de barieră s'a sfărâmat.

Din rămășițele mașinei au putut fi scoase până acum 17 cadavre.

In ultimul moment zece persoane au putut sări din autocar și să scape astfel dela o moarte sigură.

Un copil a putut fi readus la viață grație îngrijirilor date de cei de față.

TANCURILE, NOAPTEA

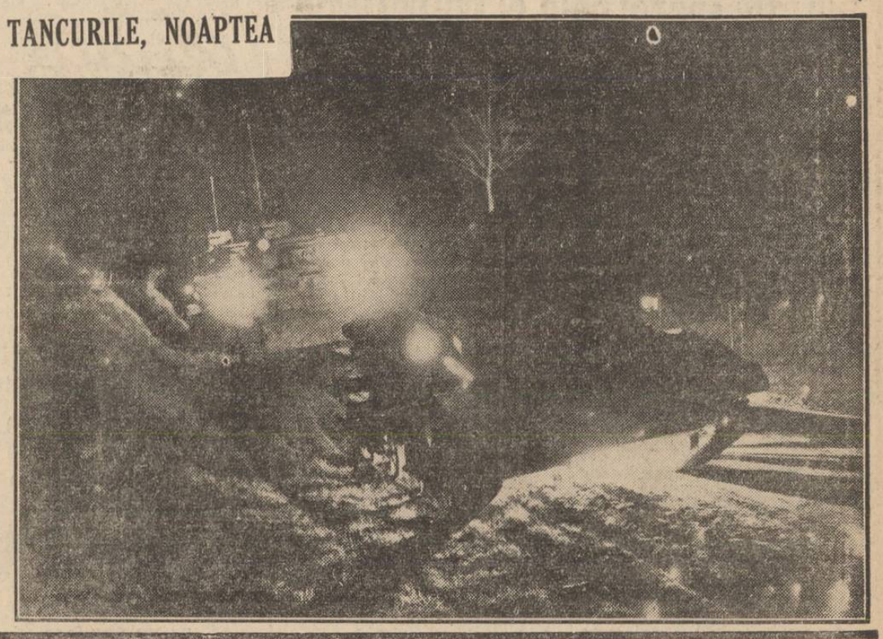

SITUAȚIA DE PE FRONTUL OCCIDENTAL

LUPTA DELA CALAIS. — OPERAȚIILE MILITARE DIN CELELALTE SECTOARE

Până în seara de 26 Mai iată cum s'a prezentat situația pe teatrul de operațiuni occidental:

FRONTUL MARITIM. — S'a creat un front maritim între baia Somme, la sud și Calais, la nord, care este ocupat de diviziile blindate germane și cele de infanterie.

Câteva zile coasta, între baia Somme și Boulogne, a fost stăpânită numai de diviziile blindate germane, ajutate de aviație, iar după ce au sosit pe coastă și diviziile de infanterie germane, s'a putut ataca și cuceri orașul-port Boulogne.

Aceste divizii au înaintat apoi spre nord și au luat poziții în jurul orașului-port Calais, care este situat la 35 km. nord de Boulogne.

Aviația și artileria germană au bombardat intensiv instalațiile portuare din Calais, considerate cu caracter militar, precum și vasele de război și de transport

Un comunicat german, primit Duminică seara, anunță cucerirea orașului Calais, fapt pe care comunicatul francez îl desminte. Rămâne ca azi sau mâine să fie clarificată și situația acestui oraș.

O importanță deosebită militară prezintă cele trei porturi principale de pe coasta franceză a canalului Mânecei.—Boulogne, Calais și Dunkerque — din cauza apropierei lor de coasta britanică a aceluiaș canal. Ele au fost pe drept cuvânt considerate de englezi, ca porturi de siguranță și pentru Anglia, în ce privește dominația Canalului Mânecei.

După concepția engleză, frontiera maritimă de sud a Angliei e în apropiere de limita apelor teritoriale franceze, adică de coasta franceză a canalului Mânecei.

Intr'un articol apărut eri în ziarul german NATIONAL ZEITUNG se spune că odată germanii stăpâni și pe portul Calais, tunurile lor de coastă cu bătaie lungă, ce vor fi instalate în diferite puncte între baia Somme, Boulogne, Calais și Dunkerque, vor putea ține sub focul lor porturile de pe coasta britanică din apropiere. Aceste porturi sunt: Folkestone și Dover. Apoi, prin ocuparea coastei olandeze, între Ems și estuarul Escaut-ului, Germania mai dispune de un front maritim împotriva Marei Britanii de aproape 540 km., — cu 100 km. mai lungă de cât coasta noastră maritimă. Frontul acesta se va prelungi și mai mult către sud-vest, prin ocuparea de către germani a coastei belgiene și franceze între Heyst și Calais.

De aceea, stăpânirea coastei franceze, belgiene și olandeze de către germani și în deosebi aceea a Canalului Mânecei, neliniștește Anglia. Amiralitatea și comandamentul aviației britanice vor lua toate măsurile impuse de noua situație, ce se va crea, spre a apăra, atât partea vulnerabilă a canalului Mânecei, cât și teritorul de sud-est al Angliei, în care se găsește și Londra. Nu este exclusă nici ipoteza unei eventuale debarcări de trupe germane în Anglia, despre care se ocupă unele ziare italiene.

IN SECTORUL DE NORD-VEST BELGIAN ȘI FRANCEZ. — Trupele germane continuă operațiile lor, atât pe linia râului Lys, cât și mai la sud, cu scopul de a strânge cercul în jurul grupului de armate aliate, dar ele întâmpină pretutindeni rezistență, după cum recunoaște și comunicatul oficial german.

PE FRONTUL DE SUD (SOMME). — Acțiuni locale. Trupele franceze au pus stăpânire pe noi puncte de trecere peste fluviul Somme.

IN ZONA VALENCIENNES—ARRAS, germanii au întărit dispozitivul lor de atac cu noi elemente blindate și motorizate. Lupta continuă în această zonă, ca și în regiunea Courtrai și Roubaix-Valenciennes.

Notăm că în sectorul Maubeuge-Arras trupele germane sunt dispuse cu frontul spre nord; cele de pe linia râului Lys, sunt dispuse cu frontul spre vest, iar între Abbeville și Longwy ele sunt dispuse cu frontul spre sud.

R. SEIȘANU

D. REYNAUD A FOST LA LONDRA

Paris, 26 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

D. Paul Reynaud, președinte al consiliului de miniștri și ministru de răsboi, a fost Duminică la Londra, unde a avut întrevederi cu d. Churchill și cu alți membri ai cabinetului de răsboi britanic.

In cursul serii, primul ministru francez s'a înapoiat la Paris.

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

MONUMENTE ROMANE DIN ROMÂNIA

10. — STÂLPI MILIARI

de CONST. MOISIL

Printre monumentele romane, cari s'au păstrat în număr destul de mare în țara noastră, dar cărora nu li s'a dat totdeauna atenția ce meritau, sunt și așa numiții *stâlpi miliari*. Ei aveau rolul, ca și stâlpii kilometrici de astăzi, de a indica distanțele pe șoselele cari traversau Dacia și Moesia inferioară (Dobrogea) în toate direcțiile. Singura deosebire între cei romani și cei actuali consta numai în faptul, că primii erau mai mari și aveau inscripții mai complete, cari pe lângă indicarea distanței, cuprindeau și numele împăratului și al guvernatorului care a construit sau reparat șoseaua, data acestor lucrări și uneori numele localităților de unde plecau și unde se terminau drumurile.

Astfel stâlpii miliari romani prezintă interes nu numai pentru identificarea vechilor localități și a traseului căilor de comunicație, dar și pentru cunoașterea activității edilitare a împăraților și a guvernatorilor diferitelor provincii.

Se numeau miliari pentrucă distanțele erau calculate în *mile* sau mii de pași (=1479 m.) și de aceia inscripțiile lor se terminau cu inițialele *M. P. (=millia passum)*.

Dintre toate popoarele antice Romanii au dat cea mai mare importanță construirii de șosele bune, durabile și cât mai bine întreținute. Pe măsură ce cuceriau vreun oraș, vreun centru comercial ori vreun punct strategic, le legau cu Roma prin șosele, cari înlesniau nu numai transportul trupelor, dar și circulația negustorilor și a călătorilor. In felul acesta ei au reușit, ca la un moment dat vastul lor imperiu să fie acoperit cu o rețea de căi de comunicații atât de completă și de practică, încât se putea circula cu foarte multă ușurință și în condiții confortabile în toate regiunile asupra cărora se exercita stăpânirea împăraților romani.

(Continuare in pag. 2-a)

PE URMA BĂTĂLIILOR

Pionieri germani improvizând un nou pod de cale ferată în locul celui vechiu, distrus.

PE DE-ASUPRA NORILOR

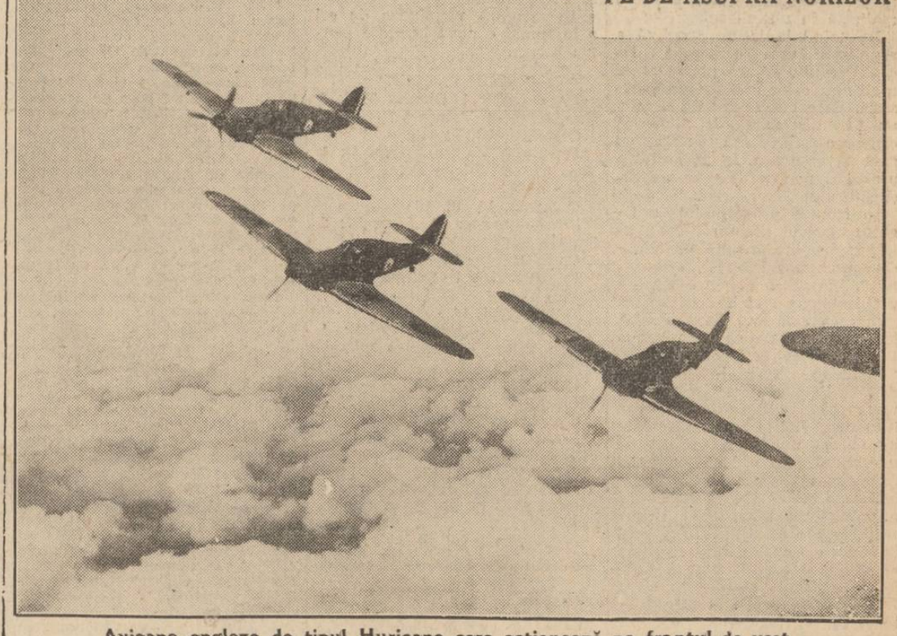

Avioane engleze de tipul Huricane care acționează pe frontul de vest